

Vergaderjaar 2025–2026

36 800 X

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2026

Nr. 21

AMENDEMENT VAN HET LID DASSEN

Ontvangen 18 december 2025

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

De begrotingsstaat wordt als volgt gewijzigd:

I

In **artikel 5 Koninklijke Marechaussee** worden het verplichtingenbedrag en het uitgavenbedrag **verlaagd** met **€ 15.000** (x € 1.000).

II

In **artikel 5 Koninklijke Marechaussee** worden het verplichtingenbedrag en het uitgavenbedrag **verhoogd** met **€ 15.000** (x € 1.000).

Toelichting

Het kabinet heeft voor de komende jaren aanzienlijke aanvullende middelen gereserveerd voor de intensivering van grensbewaking aan de Europese binnengrenzen van Nederland. Deze middelen lopen op van 45 miljoen euro in 2025 tot structureel 151 miljoen euro vanaf 2029. Binnen artikel 5 van de begroting van Defensie worden middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de taken van de Koninklijke Marechaussee (KMar). Hoewel de aanvullende middelen die recent aan de KMar zijn toegekend niet specifiek zijn bedoeld voor binnengrenscontroles, worden deze controles in de praktijk wel uitgevoerd uit het reguliere budget van de KMar. Daarmee concurreren binnengrenscontroles met andere kerntaken van de Marechaussee.

Indiener is van mening dat binnengrenscontroles een disproportioneel beslag leggen op de capaciteit van de KMar, terwijl de effectiviteit ervan beperkt is en niet aantoonbaar bijdraagt aan het beperken van de asielinstroom of het vergroten van de veiligheid. Tegelijkertijd staat de KMar onder grote druk door personeelstekorten en een hoge werkdruk, waardoor andere essentiële taken onder spanning komen te staan.

Indiener beoogt middels dit amendement in 2026 15 miljoen euro binnen het KMar-budget anders in te zetten ten behoeve van de structurele versterking van de KMar. Indiener beoogt dat de binnengrenscontroles worden stopgezet wanneer het EU-migratiepact in werking treedt. Indiener is van mening dat deze middelen effectiever kunnen worden ingezet wanneer zij niet ook worden geoormerkt voor de binnengrenscontroles, maar beschikbaar komen voor de brede taakuitvoering en structurele versterking van de KMar.

Uit het onderzoek van de Algemene Rekenkamer «focus op grenscontroles» komt naar voren dat de binnengrenscontroles geen geschikt instrument zijn om irreguliere migratie en grensoverschrijdende criminaliteit tegen te gaan. Indiener is van mening dat de aanzienlijke middelen die bestemd zijn voor de binnengrenscontroles beter ingezet kunnen worden om de KMar zelf te versterken. De KMar kampt al geruime tijd met een hoge werkdruk en aanzienlijke personeelstekorten. Begin mei 2025 was de onderbezetting ongeveer 1.050 fulltime medewerkers. Gezien deze personeelskrapte acht indiener het onwenselijk om de gereserveerde extra middelen te binden aan intensivering van binnengrenscontroles.

Deze structurele ondercapaciteit raakt de uitvoering van essentiële taken zoals grensbeheer op luchthavens, bewaken en beveiligen, ondersteuning aan politietaken en internationale inzet. Het verder intensiveren van binnengrenscontroles legt een aanvullende belasting op de organisatie, terwijl de KMar juist behoefte heeft aan versterking van basiscapaciteit, modernisering en flexibiliteit om haar wettelijke taken naar behoren te kunnen blijven uitvoeren. Daarnaast hebben een jaar lang binnengrenscontroles duidelijk gemaakt dat de maatschappelijke en economische kosten aanzienlijk zijn, terwijl de veiligheidswinst beperkt blijft.

Uit een jaar praktijkervaring blijkt dat de inzet van binnengrenscontroles leidt tot aanzienlijke economische schade terwijl de effectiviteit beperkt blijft. Bij grensovergangen lopen de wachttijden regelmatig op tot 30 minuten. Alleen de stilstand kost de logistieke sector naar schatting ongeveer € 1 miljoen per maand, aldus Transport en Logistiek Nederland (TLN), terwijl de werkelijke kosten door vertragingen, overtreding van rij- en rusttijden en extra filevorming vermoedelijk aanzienlijk hoger zijn. In dezelfde periode werden 123.000 personen gecontroleerd, waarvan minder dan 500 vreemdelingen werden geweerd. Slechts 80 personen vroegen aan de grens asiel aan, die conform wetgeving moesten worden doorgelaten. De Rekenkamer concludeerde eerder dat grenscontroles geen invloed hebben op de asielinstream. De overlast voor grensregio's daarentegen is structureel. Sluipverkeer door dorpen, ondernemers die hun omzet zien dalen en hinder voor de circa 90.000 grenswerkers. Met ruim 800 grensovergangen en weinig extra personele inzet is de uitvoerbaarheid bovendien beperkt. Deze cijfers onderstrepen dat oormerking van middelen voor binnengrenscontroles geen doelmatige besteding is, terwijl versterking van de bredere capaciteit van de Koninklijke Marechaussee wel noodzakelijk en effectief is. Bovendien vormen de aangescherpte binnengrenscontroles een inbreuk op de Europese vrijheid van verkeer tussen de lidstaten.

Indiener beoogt een doelmatiger, toekomstgerichter en organisatieversterkend gebruik van de beschikbare middelen, dat bijdraagt aan de daadwerkelijke veiligheid van Nederland en Europa, zonder de economische schade en praktische beperkingen van aangescherpte binnengrenscontroles.

Dassen